

URBANISMUL

SERIE NOUĂ

Vă plac spațiile publice ?

Do You Like Public Spaces ?

Aimez-vous les espaces publics ?

18 / 2014

URBANISMUL

MONITOR AL UNIUNII ORAȘELOR DIN ROMÂNIA
APARE SUB ÎNGRIJIREA
INSTITUTULUI URBANISTIC AL ROMÂNIEI

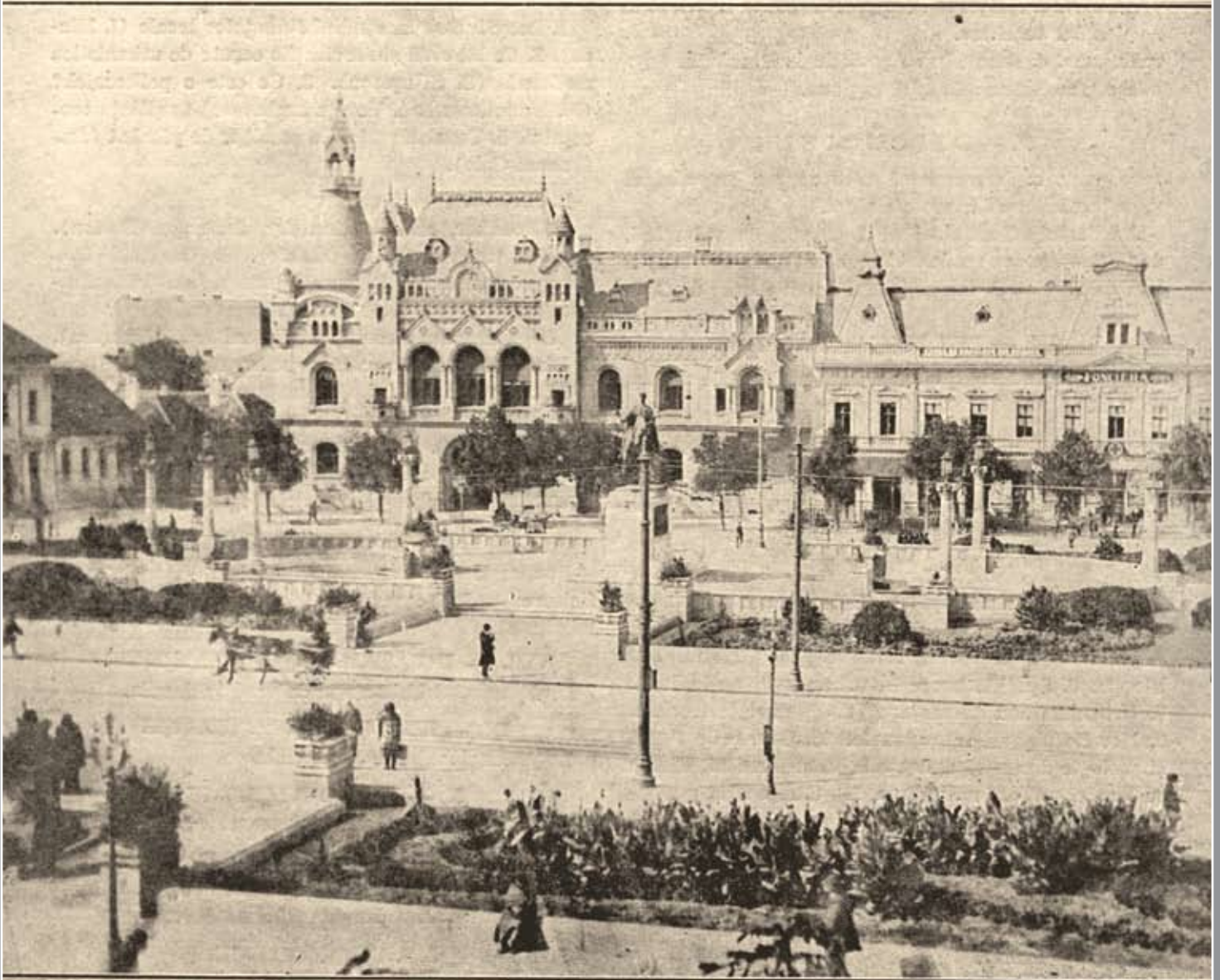
ADMINISTRATORI:

IOAN ROBAN Secretarul General al Uniunii Orașelor din România
și Primăriei Municipiului București.
CINCINAT SPINTESCU, Profesor de Urbanism și Edilitate la Aca-
demia de Arhitectură, Inginer Inspector General.

RECUNOSCUT PERSOANA JURIDICĂ PRIN LEGEA DIN 21 APRILIE 1932

OCT. — DECEMBRIE, 1938

ANUL XV (VII) — N-RELE 10—12

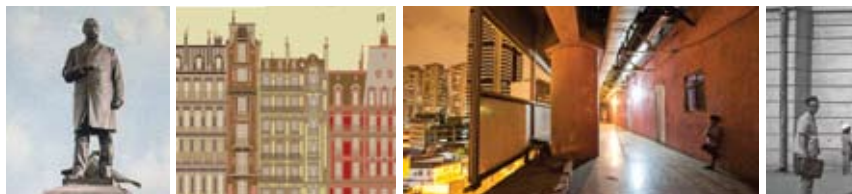

Oradea Mare. — Piața Unirii cu statuia Regelui Ferdinand I.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
INSTITUTUL URBANISTIC AL ROMÂNIEI
BUCUREȘTI I. Str. N. Filipescu No. 21. — Telefon 277/70, Interior 33

Editată de Registrul Urbaniştilor din România
Published by the Register of Romanian Urban Planners
Éditée par le Registre des Urbanistes Roumains

CUPRINS / CONTENT / CONTENU

Colegiul de redacție / Editorial College / Collège de rédaction

Șerban POPESCU-CRIVEANU – Președinte
Ileana TUREANU, Lorin NICULAE – Coordonatorii numărului 18/2014
Mihai ALEXANDRU
Doina BUBULETE
Liviu IANĂȘI
Kázmér KOVÁCS
Gabriel PASCARIU
Crișan Victor POPESCU
Alexandru M. SANDU
Irina TULBURE

Redactor șef / Editor in chief / Éditeur en chef
Maria MĂNESCU

**Secretar general de redacție /
Secretary editor / Secrétaire de rédaction**
Daniela PUIA

Graphic Design - DTP
MB Studio
Octavian CARABELA, Marius MARCU-LAPADAT

Traduceri / Translations / Traductions
Alexandra PURNICHESCU

Fotografii / Photos / Photos
Lorin NICULAE

Tipărit de / Printed by / Imprimé par
Artix Plus SRL

Redacția / Editorial Office / Redaction
Str. Tudor Arghezi nr. 21, Et. VI, Sector 2, 020943, București
Tel./Fax: 021. 311.83.38
E-mail: revista.urbanismul@rur.ro

Editorul și redacția nu se consideră responsabile pentru opiniile și ideile exprimate de autori în materialele publicate în revista *Urbanismul-Serie Nouă*.

Revista este indexată în baza de date *Copernicus*.
<http://www.journals.indexcopernicus.com/passport.php?id=6467>

Revista a primit Premiul Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului în cadrul Bienalei Naționale de Arhitectură București 2012.
Nominalizată la Bienala Națională de Arhitectură 2014

EDITORIAL / EDITORIAL / EDITORIAL

Lorin NICULAE

Spațiul public, de la zonificare la spațiul pentru toți /
*Public space, from zonification to space for all /
L'espace public, de la zonification à l'espace pour tous* **4**

REPERE / REFERENCE POINTS / REPÈRES

Maria MĂNESCU

Estetică urbană și spațiu public /
*Urban Aesthetics and Public Space /
Esthétique urbaine et espace public* **8**

Mac CONSTANTINESCU, Mihai ARȚĂREANU, Sandu ELIAD

Aspecte de artă în București /
Facts about Arts in Bucharest / Faits d'Art en Bucarest **10**
Estetica străzii / *Street Aesthetic / L'esthétique de la rue* **10**

Pentru o artă urbanistică / *A Pleading for Urban Art / Une plaidoirie pour l'Art Urbain* **13**

Spectacolele străzii / *The Street Performances / Les spectacles de rue* **15**

Pierre MONTAL, Patrice NOISETTE

O definiție a spațiului public / *A definition of the Public Space / Une définition de l'espace public* **17**

EVENIMENTE / EVENTS / ÉVÉNEMENTS

Cezara MUCENIC

Expoziția „Primăria Municipiului București (1864-1944) – Serviciul Tehnic” **18**

Alina BĂILEȘTEANU

Conferința de cercetare în construcții, economia construcțiilor, arhitectură, urbanism și dezvoltare teritorială, 2014, ediția a VIII-a **21**

Irina TULBURE

Expoziția „Vederi încântătoare. Urbanism și arhitectură în turismul românesc de la Marea Neagră în anii '60-'70” **22**

Cătălina IONIȚĂ

URBANEYE film festival, un exercițiu de privire urbană **25**

Daniela PUIA

Bienala Națională de Arhitectură 2014 **27**

PORTRET / PORTRAIT

Andreea RADU UDREA

Sir Peter Geoffrey Hall (19 martie 1932 - 30 iulie 2014) **34**

DOSAR / FILE / DOSSIER **37**

Concursul de fotografie: Spațiu public, identitate, percepție / *Photography Contest : Public Space, Identity, Perception / Concours de photographie : Espace public, identité, perception*

Lorin NICULAE

Imaginea spațiului public trăit / *Image of the Lived Public Space / L'image de l'espace public vécu* **38**

Premii/Prizes/Prix

General **39**

Eseu fotografic /

Photographic Essay / Essai Photographique **46**

Mențiuni/Mentions

General **51**

Eseu fotografic /

Photographic Essay / Essai Photographique **54**

Fotografiile membrilor juriului / *Jury's Photos / Les photos du jury*

Vlad EFTENIE **60**

Andrei MĂRGULESCU **62**

Lorin NICULAE **63**

Radu SANDOVICI **64**

Octavian CARABELA **65**

Bénédicte VACQUEREL, Sindy QUÉRÉ, Guillaume LEBON

Șantier în lucru – orașele de după / *Şantier în lucru – the cities after / Şantier în lucru – les villes d'après* **66**

Masa rotundă / *Round Table / Table ronde*

Vă plac spațiile publice? / *Do you Like Public Spaces? / Aimez-vous les espaces publics?*

Moderator: Ileana TUREANU **79**

INTERVIU / INTERVIEW

Spațiul public, ingredient de bază al vieții sociale / *Public space, core ingredient of social life / L'espace public, ingrédient de base de la vie sociale*

Interviu cu / *Interview with* Ali Madanipour **100**

AGORA

Gabriel PASCARIU

Ziua Mondială a Urbanismului 2014 în România / *Word Town Planning Day 2014 in Romania / Journée Mondiale de l'Urbanisme 2014 en Roumanie*

106

Spațiul public, de la zonificare la spațiul pentru toți

Lorin NICULAE

Fie că-l gândim ca spațiu fizic, agora, delimitat de zidurile unor clădiri publice sau situat la intersecția unor străzi, de-a lungul unor bulevarde sau alei ori la umbra arborilor, fie că ne raportăm la el ca la sferă publică în cadrul căreia au loc acțiuni comunicative, *spațiul public* de astăzi se situează la intersecția unor vectori diverși, transformându-se, hibridizându-se, actualizându-și mereu semnificația și propunând atitudini, experimente și trăiri noi. Nu există vreun element al cadrului urban construit care să reflecte mai bine, mai rapid și mai fidel schimbările care au loc în societate, evoluția tehnologiilor, în special a celor informaționale, moda, dar și politica, nivelul de trai, cultura și civilizația grupurilor umane care îl populează. Conservatoare prin excelență, programele de locuire, administrație și producție reflectă *zeitgeist*-ul cu o întârziere fecundă și protectoare, necesară asimilării tendințelor și transformării acestora în nevoi. La polul opus, spațiul public este scena-atelier unde experimentul, dezbateră, procesul generează o cultură a schimbului, cu granițe permeabile, vagi; spațiul public este primul care îl primește pe străin, comunicând axiologic, schimbând, împrumutând, dăruind.

Privit la un moment dat, spațiul public dă seama de guvernarea locală, de obiceiuri, cutume și practici comunitare, de valori, de competiție și competitivitate, de mediul natural, social și profesional, de toleranță, tensiuni și nevroze. Analizat diacronic, ne predă lecția trecutului, evoluției, schimbării, filiației, devenirii. Suntem și dăinuim întru ființă împreună cu spațiile noastre publice, efectul modelator fiind reciproc și mereu actual. Să conștientizăm aceasta înseamnă să privim într-o oglindă cu ramă de case care reflectă, din ce în ce mai brăzdat de ani, dar luminat mereu, înțelepciunea dobândită, sufletul orașului nostru. Și să înțelegem că ne privim propriul chip.

Titlul și tema acestui număr – „Vă plac spațiile publice?” – ne au fost inspirate de Bienala Națională de Arhitectură, având ca arie de referință Dilemele și provocările spațiului arhitectural (România, 2013-2014), în cadrul căreia am fost invitați să contribuim la aprofundarea secțiunii dedicate spațiului public. Materialele reunite de *Dosarul* acestui număr se focalizează toate în jurul manifestărilor prilejuite de participarea revistei la Bienala Națională de Arhitectură, ilustrând metode diferite de înțelegere a spațiului public, fiecare proiectând un anumit tip de investigație, analiză și, nu în cele din urmă, apropiere a acestuia.

Concursul de fotografie *Spațiul public: identitate, spațialitate, percepție*, organizat de Registrul Urbaniștilor din România și Revista *Urbanismul-serie nouă*, a prilejuit concurenților o reflecție privind spațiul public, mijlocită de aparatul de fotografiat. Juriul, format din Octavian Carabela, Andrei Mărgulescu, Radu Sandovici, Vlad Eftenie și Lorin Niculae a evaluat originalitatea și coerența lucrărilor, expresivitatea și calitatea grafică a acestora, precum și capacitatea lor de a transmite un mesaj puternic și personal. Cele mai bune cinci lucrări înscrise pentru fiecare secțiune a concursului (general și eseu) au fost premiate cu ocazia festivității de decernare a premiilor, luni, 20 octombrie 2014, desfășurată la Institutul Francez din București, în cadrul Bienalei Naționale de Arhitectură. Vernisarea acestora a avut loc miercuri 22 octombrie, la Muzeul Țăranului Român, în cadrul aceluiași eveniment. Revista *Urbanismul-serie nouă* își propune să continue să organizeze periodic concursuri de fotografie capabile să „comunică” urbanismul prin mijloace și instrumente accesibile unui public larg, generând un dialog interdisciplinar și multicultural fertil, generator de idei și identitate; în timp, acesta se poate structura într-o viziune cu privire la spațiul public, la rolul și semnificația acestuia în viața orașului, situată dincolo de limbajul codificat al profesiei și accesibilă tuturor utilizatorilor.

Tot în cadrul manifestărilor prilejuite de Bienala Națională de Arhitectură și în același cadru primitiv al Institutului Francez din București, Sala Elvira Popescu, a fost difuzat filmul documentar „Șantier în lucru – Orașele de după”, realizat de Guillaume Lebon, Sindy Quéré și Bénédicte Vacquerel, care urmărește evoluția a trei mari orașe românești pe parcursul celor 25 de ani scurși de la Revoluție, văzută prin ochii a 30 privitori ai orașului, ale căror fragmente de interviuri punctează succesiunile de imagini urbane. Acestea formează un caleidoscop pestriț și derutant, dar viu și energic. Autorii filmului, membri ai unei asociații de cercetare prin studii urbane (Urban Balkan Project), sintetizează în articolul prezentat în revistă cercetarea documentară care a stat la baza realizării filmului, pornind de la privatizările postdecembriste și trecând prin paradoxurile colonizării periferiilor, investigând tendințele centrifuge (*sprawl*) și centripete (cartiere „centrale” de blocuri turn) ale locuirii urbane, privite ca motor principal al dezvoltării urbane, fără a lăsa deoparte fenomenul migrării comerțului urban spre limita intravilanului, adevărate „bucăți de oraș” răsărind

Praga, Piața din orașul vechi
Foto: Lorin NICULAE

pe câmp și înlocuind recolta agrară cu profitul tranzacțional. Traversând criza din 2008, studiul autorilor se oprește asupra alternativelor prin care orașul poate fi luat în posesie din punct de vedere uman și la scara omului, utilizând rețelele de socializare fizice și virtuale. Proiectele *Fabrica de pensule* și *Turnul nostru* sunt două exemple elocvente de recuperare urbană citate în articol.

Masa rotundă organizată de Revista *Urbanismul-serie nouă* la Clubul Țăranului Român în cadrul Bienalei Naționale de Arhitectură a reunit în jurul tematicii spațiului public personalități ale lumii culturale, urbaniști și lideri ai administrației publice locale. Moderată cu distincție și creativitate de Ileana Tureanu, dezbateră a prilejuit un dialog la care au participat Andrei Chiliman, primarul sectorului 1 al capitalei, Virgil Nițulescu, directorul Muzeului Țăranului Român și arhitectii-urbaniști Crișan Popescu, Romeo Belea, Ion Străjan, Gheorghe Lăncrăjan Franchini, Kázmér Kovács și Liviu Ianași. Proiectele urbane prezentate au fost suportul unui schimb de idei în cadrul căruia problematica relațiilor dintre public și privat, dintre funcții predefinite și funcții permissive, dintre riverani și venetici, dintre spațiul comunitar și spațiul comunității, dintre limite și

succesiuni, concluzionată cu vervă și acuitate de Liviu Ianași, a devenit un creuzet capabil să distileze conceptual realitatea și să genereze direcții noi și fecunde de explorare a spațiilor publice.

Interviul acordat Cătălinei Ioniță de Ali Madanipour are un rol concludiv, reliefând nevoia de înțelegere a spațiilor publice din punct de vedere social și creativ, de utilizare a metodelor democrației participative pentru rezolvarea problemelor acestora, privite ca spații deschise, de spații ale posibilului. Gentrificarea, strămutarea persoanelor, nu reprezintă soluții ci, dimpotrivă, accentuează clivaje și rupturi sociale, adesea vizibile la nivelul țesutului urban fragmentat, contaminat și segregat. Având dubla capacitate de a lega și de a separa locurile, spațiile publice se supun aceluiași reguli care guvernează societatea, având nevoie de control public, de libertate, de schimbare.

Sperăm ca acest număr de revistă să fie primul dintr-o serie care ne va aduce orașele mai aproape, acolo unde înțelegerea se îngemănează cu emoția, cu trăirea și cu imaginea pe care o purtăm în suflet oriunde am călători. Doar așa ne putem auzi orașul și, poate, într-o zi de vară, îl vom iubi...

Public Space, from Zonification to Space for All

We may think of public space in terms of physical space, as an *agora*, defined by the walls of public buildings or situated at the crossroads, along avenues or alleys or in the shade of trees, or we may relate to it as to a public sphere where communicative actions take place. In essence, contemporary public space is situated at the intersection of various vectors, transforming itself, hybridising and continually updating its signification by suggesting new attitudes, experiments and feelings. There is no element of the built urban environment which may better, faster and more faithfully reflect the changes going on inside the society, the evolution of technologies, especially the informational ones, fashion, but also politics, the standard of living, the culture and civilization of the inhabiting human groups. Conservatory in the true sense of the word, the housing, administration and production programmes reflect the *zeitgeist* through a fertile and protecting delay, necessary for assimilating the trends and changing them into needs. At the opposite pole, public space is a stage-workshop where the experiment, the debate, the process generate a culture of exchange with flexible, vague boundaries; the public space is the first one that welcomes the foreigner by communicating axiologically through the act of exchanging, borrowing, offering.

Considered at a certain point in time, public space reflects the local government, the traditions, customs and community practices, values, competition and competitiveness, the natural, social and professional environment, tolerance, tensions and neurosis. If analyzed diachronically, it teaches us about the past, about evolution, change, succession and becoming. We live alongside with our public spaces, as the moulding effect is reciprocal and always topical. To grow aware of this is to look at ourselves in a mirror bordered by houses, reflecting the acquired wisdom, the soul of our city, wrinkled but always bright in the light of the years that have gone by.

We drew inspiration for the title and the theme of the current issue - "Do you like public spaces?" - from the National Architecture Biennale, having as reference field *The dilemmas and challenges of architectural space (Romania, 2013-2014)*. We were invited to contribute at the deep study of the section dedicated to the public space. The materials gathered in the Dossier of the current issue are all focusing around the manifestations occasioned by the participation of the magazine at the National Architecture Biennale, as they are illustrating different methods of understanding the public space, each of them projecting a certain type of investigation, analysis and, not ultimately, appropriation.

The photography contest *Public space: identity, spatiality, perception*, organised by the Romanian Register of Urban Planners and *Urbanismul-new series* magazine, granted the competitors the possibility to reflect on the public space through the lens of a camera. The jury composed of Octavian Carabela, Andrei Mărgulescu, Radu Sandovici, Vlad Eftenie and Lorin Niculae, assessed the originality and the coherence of the works, their expressivity and graphic quality, as well as their capacity to convey a strong and personal message. The best five works registered in each section of the contest (general and photographic essay) were awarded on the occasion of the ceremony that took place on Monday, the 20th of October 2014, at the French Institute of Bucharest, within the National Architecture Biennale; the vernissage took place at the Romanian Peasant Museum on Wednesday, the 22nd of October, within the same event. *Urbanismul-new series* magazine aims to periodically organise photography contests meant to talk about urban planning through means and instruments that are accessible for a wide audience by generating a fruitful interdisciplinary and multicultural dialogue leading to ideas and identity; in time, it can develop into a vision concerning public

space, its role and significance in the life of the city, situated beyond the codified language of the profession and accessible to all users. It was within the manifestations occasioned by the National Architecture Biennale and within the same hospitable environment of the French Institute of Bucharest, Elvira Popescu Hall, that the documentary "Site in progress - The Cities After" / „Șantier în lucru - Les villes d'après" was broadcasted. Directed by Guillaume Lebon, Sindy Quéré and Bénédicte Vacquerel, the film presents the evolution of three large Romanian cities over the course of the 25 years that have passed since the Revolution, seen through the eyes of 30 city viewers, whose fragments of interviews mark the sequence of urban images. They form a multicoloured and confusing, yet vivid and energetic kaleidoscope. In the article presented in the magazine, the authors of the film, members of an association of research in urban studies (Urban Balkan Project), synthesize the documentary research on which the film was based, starting from the privatizations from the post-revolution period, passing through the paradoxes of periphery colonisation, investigating the centrifugal (sprawl) and centripetal ("central" neighbourhoods of high-rise buildings) tendencies of urban dwelling, seen as the main engine of urban development, without leaving aside the phenomenon of the migration of urban commerce towards the limits of the built-up areas, genuine "fragments of city" emerging on the fields and replacing the agricultural crops with the transactional profit. Crossing the crisis in 2008, the authors' study dwells on the alternatives through which the city can be appropriated from a human point of view and at a human scale, using the physical and virtual social networks. Such projects as *Fabrica de pensule/Paintbrush Factory* and *Turnul Nostru/Our Tower* are two eloquent examples of the urban recovery cited in the article.

The round table organized by *Urbanismul-new series* magazine at Clubul Țăranului Român / The Peasant Club within the National Architecture Biennale events, gathered around the topic of public space figures belonging to the cultural sphere, urban planners and leaders of the local public administration. Elegantly and creatively moderated by Ileana Tureanu, the debate occasioned a dialogue at which took part Andrei Chiliman, the mayor of the first district of the capital, Virgil Nițulescu, the director of the Romanian Peasant Museum and the architects-urban planners Crișan Popescu, Romeo Belea, Ion Străjan, Gheorghe Lăncrăjan Franchini, Kázmér Kovács and Liviu Ianăși. The urban projects that were displayed represented the support of an exchange of ideas within which the series of issues regarding the relations between public and private, predefined functions and permissive functions, residents and foreigners, communal space and community space, boundaries and sequences, enthusiastically and accurately concluded by Liviu Ianăși, became a melting pot able to conceptually purify reality and to generate new and fertile directions of exploring public spaces.

The interview with Ali Madanipour taken by Cătălina Ioniță has a conclusive role, underlining the need of understanding public space from a social and creative point of view and of using the methods of participatory democracy in order to solve the specific problems of public spaces, seen as open spaces, spaces where anything can happen. Gentrification and dislodging people do not represent solutions; on the contrary, they increase cleavages and social ruptures, often visible at the level of the fragmented, contaminated and segregated urban tissue. Having the double capacity to unify and to separate places, public spaces are submitted to the same rules that govern society, being in need of public control, freedom and change.

We hope this issue of the magazine is the first from a series which will bring our cities closer, in a space where understanding blends with emotion, feeling and the image that we bear in our soul wherever we may travel. It is the only way we can listen to our city and maybe, one summer day, we will be able to love it...

L'espace public, de la zonification à l'espace pour tous

Soit que nous le regardons comme espace physique, *agora*, délimité par les murs des bâtiments publics ou situé à l'intersection des rues, tout au long des boulevards ou des allées ou bien à l'ombre des arbres, soit que nous nous reportons à lui comme sphère publique dans laquelle ont lieu des actions communicationnelles, l'espace public d'aujourd'hui est situé au carrefour de différents vecteurs ; il ne cesse pas de se transformer, de hybrider, d'actualiser sa signification tout en proposant de nouvelles attitudes, expérimentations et expériences. Il n'y a aucun élément de l'environnement urbain bâti qui puisse refléter mieux, plus rapide et plus fidèlement les changements survenus dans la société, l'évolution des technologies, en particulier celles informationnelles, la mode, mais aussi la politique, le niveau de vie, la culture et la civilisation des groupes humains qui l'habitent. Conservateurs par excellence, les programmes d'habitation, d'administration et de production reflètent le *zeitgeist* avec un retardement fécond et protecteur, nécessaire pour l'assimilation des tendances et pour leur transformation en besoins. Au pôle opposé, l'espace public est la scène-atelier où l'expérimentation, le débat, le processus engendrent une culture de l'échange avec des limites perméables, vagues ; l'espace public est le premier qui accueille l'étranger, en communiquant au niveau axiologique à travers des échanges, des emprunts et des dons.

Considéré à un moment donné, l'espace public reflète le gouvernement local, les usages, les coutumes et les pratiques communautaires, les valeurs, la compétition et la compétitivité, l'environnement naturel, social et professionnel, la tolérance, les tensions et les névroses. Analysé du point de vue diachronique, il nous enseigne la leçon du passé, de l'évolution, du changement, de la succession, du développement. Au plan ontologique, nous existons et nous durons avec nos espaces publics, l'effet modèleur étant réciproque et toujours actuel. Comprendre cette idée-là c'est comme regarder dans un miroir encadré des maisons reflétant la sagesse acquise, l'âme de notre ville, de plus en plus ridée par les années mais toujours illuminée. Et réaliser que nous regardons notre propre visage.

Le titre et le thème de ce numéro – « Aimez-vous les espaces publics ? » - nous ont été inspirés par la Biennale Nationale d'Architecture, ayant comme domaine de référence *Les dilemmes et les défis de l'espace architectural (Roumanie, 2013-2014)*, où nous avons été invité à contribuer à l'approfondissement de la section dédiée à l'espace public. Les matériaux réunis par le Dossier de ce numéro sont tous axés autour des manifestations occasionnées par la participation de la revue à la Biennale Nationale d'Architecture, illustrant de différentes méthodes de comprendre l'espace public, chacune d'elles projetant un certain type d'investigation, d'analyse et d'appropriation.

Le concours de photographie *L'espace public: identité, spatialité, perception*, organisé par le Registre des Urbanistes Roumains et la revue *Urbanismul-nouvelle série*, a fourni aux concurrents l'occasion de réfléchir sur l'espace public à l'aide de l'appareil photo. Le jury formé par Octavian Carabela, Andrei Mărgulescu, Radu Sandovici, Vlad Eftenie et Lorin Niculae a évalué l'originalité et la cohérence des ouvrages, leur caractère expressif et leur qualité graphique, ainsi que leur capacité de transmettre un message fort et personnel. Les cinq meilleurs ouvrages enregistrés dans chaque section du concours (général et essai photographique) ont été élus à l'occasion de la cérémonie de remise des prix qui a eu lieu à l'Institut Français de Bucarest, à la Biennale Nationale d'Architecture, lundi, le 20 octobre 2014. Le vernissage a été organisé au Musée du Paysan Roumain, mercredi, le 22 octobre, dans le cadre du même événement. La revue *Urbanismul-nouvelle série* se propose d'organiser périodiquement des concours de photographie capables de communiquer l'urbanisme à travers des moyens et d'instruments accessibles au large public, ayant pour effet un dialogue interdisciplinaire et multiculturel fertile, une matrice d'idées et d'identité ; à travers le temps, ce dialogue peut évoluer dans une vi-

sion sur l'espace public, sur son rôle et sa signification dans la vie de la ville, située au-delà du langage codifié de la profession et accessible pour tous les utilisateurs.

C'est toujours dans le cadre des événements occasionnés par la Biennale Nationale d'Architecture et dans le même environnement hospitalier de l'Institut Français de Bucarest, dans la salle Elvira Popescu, que le film documentaire « Şantier în lucru – les villes d'après », réalisé par Guillaume Lebon, Sindy Quéré et Bénédicte Vacquerel, a été diffusé. Le documentaire suit l'évolution de trois grandes villes roumaines pendant les 25 années depuis la Révolution, vue à travers les yeux de 30 spectateurs de la ville, dont les fragments d'interviews soulignent les successions d'images urbaines. Celles-ci forment un kaléidoscope mêlé et déroutant, mais vif et plein d'énergie. Dans l'article présenté dans de la revue, les auteurs du film, membres d'une association de recherche des études urbaines (Urban Balkan Project), synthétisent la recherche documentaire qui a été à la base de la réalisation du film, en commençant par les privatisations de la période post-révolutionnaire, en passant par les paradoxes de la colonisation des périphéries, analysant les tendances centrifuges (*sprawl*) et centripètes (des quartiers « centraux » des immeubles de grande hauteur) de l'habitation urbaine, vues comme le moteur principal du développement urbain, sans oublier le phénomène de la migration du commerce urbain vers la limite des zones urbanisées - de vrais « morceaux de ville » ont surgi sur les champs en remplaçant la récolte avec le profit transactionnel. En traversant la crise de 2008, l'étude d'auteurs s'arrête sur les alternatives à travers lesquelles la ville peut être appropriée du point de vue humain et à l'échelle humaine, en utilisant des réseaux sociaux matériels et virtuels. Les projets *Fabrica de pensule/La fabrique de pincesaux* și *Turnul Nostru/Notre Tour* sont deux exemples éloquentes de récupération urbaine cités dans l'article.

La table ronde organisée par la revue *Urbanismul-nouvelle série* au Club du Paysan Roumain à l'occasion de la Biennale Nationale d'Architecture, a rassemblé des personnalités du monde culturel, des urbanistes et des leaders de l'administration publique locale autour du thème de l'espace public. Modéré de façon élégante et créative par Ileana Tureanu, le débat a occasionné un dialogue auquel ont participé Andrei Chiliman, le maire du secteur 1 de la capitale, Virgil Nițulescu, le directeur du Musée du Paysan Roumain et les architectes urbanistes Crișan Popescu, Romeo Belea, Ion Străjan, Gheorghe Lăncrăjan Franchini, Kázmér Kovács et Liviu Ianași. Les projets urbains présentés ont été l'appui d'un transfert d'idées dans lequel l'ensemble des problèmes des relations entre public et privé, entre fonctions prédéfinies et fonctions permissives, entre résidents et étrangers, entre l'espace communautaire et l'espace de la communauté, entre limites et successions, passionnément et précisément synthétisé par Liviu Ianași, est devenu un creuset capable de distiller la réalité au niveau conceptuel et d'engendrer de nouvelles et prolifiques directions d'exploration des espaces publics.

L'interview accordée à Cătălina Ioniță par Ali Madanipour joue un rôle concluant, en soulignant le besoin de compréhension des espaces publics, vus comme des espaces ouverts, des espaces du possible, du point de vue social et créatif, et d'utilisation des méthodes de la démocratie participative afin de résoudre leurs problèmes. La gentrification, la permutation des personnes ne constituent pas des solutions, au contraire, elles mettent en évidence des clivages et des ruptures sociales, souvent visibles au niveau du tissu urbain fragmenté, contaminé et ségrégué. Ayant la double capacité de lier et de séparer les lieux, les espaces publics sont soumis aux mêmes règles qui gouvernent la société, ayant besoin de contrôle public, de liberté, de changement.

Nous espérons que ce numéro soit le premier d'une série qui nous rendra nos villes plus proche, là où la compréhension se marie à l'émotion, à l'expérience et à l'image que nous portons dans notre âme n'importe où on voyagerait. C'est seulement ainsi qu'on entendra notre ville et, peut-être, un jour d'été, nous l'aimerons...